

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

8. An Confessarius excusetur à culpa, si imponat leves pœnitentias propter illa verba, quæ in absolutione semper assuntur. Quidquid boni feceris, & mali sustinueris, &c. maxime, si hoc pœnitenti ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. VII.

Quam sit necessarium ad tollendos Confessoriorum scrupulos in imponendis parvis penitentis appovere post absolutionem illam clausulam. Quidquid boni feceris, & mali sustinueris, &c.

Et notatur, quod verba dicta clausula erunt penitenti declaranda.

Et advertitur, quod doctrina huius Resolutionis non est intelligenda, si penitens egeat penitentia aliqua praeferuatiua: Ex part. 3. tract. 4. Resolut. 96. alias 97.

Sup. hoc in tribus Refel. seqq. & in quarta §. 2. prope finem cum Villalobos veri. Vide & in Ref. 18. §. Nota hic, & in Ref. 41. §. Quarto secundo.

§. 1. Licet penitentia pro peccatis a Confessariis in confessione iniungenda non sint determinata, sed relinquuntur arbitrio Confessarii moderanda, attentis criminum, & delictorum circumstantiis, attamen si Confessarius pro magnis peccatis imponeret parvas penitentias, peccaret ex communi DD. consensu, ideò multi Confessarii magnis scrupulis in imponendis penitentis excruciantur. Dicendum est igitur ad eorum solatium, quòd si post peccatorum absolutionem, apponant clausulam illam, quidquid boni feceris, &c. excusantur à peccato, si fortè parvas penitentias imposuissent. Et ita docet Beia in resp. p. 3. cas. 1. in fine, ubi sic asserit: Hinc fortè possunt excusari à peccatis Confessores imponendo parvas penitentias, quia omnes hac clausula iam vtantur, quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sit tibi in remissionem peccatorum, &c. Homines autem vt plurimum bona multa faciunt, & mala plurima sustinent, quae sic applicata, rationem habent satisfactionis sacramentalis. Ita ille. Et Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tract. 5. cap. 1. §. 94. sic ait: Admonent DD. Confessarium debere penitenti iniungere, vt quidquid boni fecerit, & mali sustinuerit, in suam satisfactionem cedat. Qua clausula excusari videntur Confessarii, si vel pro magnis peccatis parvas penitentias iniungant; sic Homobonus. Vide etiam Reginaldum in praxi 10. lib. 7. c. 2. sect. 1. n. 26. Filiucium to. 1. tr. 8. c. 2. n. 47. & Bonacinam de penit. disp. 5. §. 5. sect. 3. n. 13. Sed supradicta opinio non est intelligenda, si penitens egeat penitentia aliqua praeferuatiua, quia illa opera bona ab ipso postea facienda, non erunt forsitan proportionata ad necessariam peccatorum medelam, & verba dicta clausula erunt penitenti declaranda, vt fiat leuem penitentiam sibi ideò imponi, quia omnia bona opera totius suae vitae in satisfactionem pena peccatis suis debita iniunguntur & acceptantur.

Sup. hoc in Ref. seq. prope finem, & infra in Ref. 10. §. 1. in fine & in alio §. eius not.

RESOL. VIII.

An Confessarius excusetur à culpa, si imponat leues penitentias propter illa verba, quae in absolutione semper adduntur, Quidquid boni feceris, & mali sustinueris, &c. maxime si hoc penitenti explicet? Ex part. 6. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 5.

§. 1. Solutio huius dubij pendet ex illa quaestione: An possit imponi penitentia sine obligatione? Et quia Pater Lugo negatiuam sententiam tenet, negatiuè etiam respondet ad dubium propositum. Sic igitur asserit de Sacramento penitent. disputat. 25. sect. 4. num. 56. Obiciunt verba illa Sacerdotis, quae post absolutionem adiungit: Quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sit tibi in remissionem peccatorum, &c. Quibus verbis videtur cleuare omnia opera penitentis ad fructum ex opere operato. Respondeo, si hoc

Sup. prima distic. tituli huius Ref. & controuersia contenta à fin. 4. huius textus in Ref. praerita, & in duabus seqq. & cum Villalobos.

qui relinquit facere penitentiam leuem, vt si vnus pliumus, vel Miserere impositus fuit: & hoc quidem etiam si ob peccata grauia fuerit impositus non peccare mortaliter: immò Suarez tom. 4. disp. 38. sect. 7. num. 5. & alij putant omissionem penitentiae grauis impositae propter sola venialia vel mortalia prius confessi non esse culpam mortalem, licet contrarium asserat Ioannes Præpositus in 3. part. quæst. 12. de satisfactione, dub. 8. num. 108. Sed de his alibi dictum est: & de illis nouissime tractat Auctor Causarum Conscientiae Bononiae disculorum anno 1634. mensis Decembris, cas. 2. & nobiscum sentit.

RESOL. VI.

An Confessarius possit imponere penitentiam leuem sub mortali: Ex part. 5. tr. 5. Ref. 51.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Ioannes Sancius in selectis disp. 15. num. 14 & 15. ubi sic ait: Licet emittens votum rei leuis, etiam cum animo se obligandi ad mortale, non possit grauem obligationem inducere vt illius omisso sit lethalis, nec id possit Legislator præcipiens rem leuem; Confessarius tamen rem leuem sub penitentia iniunctam poterit præcipere implendam sub mortali, & id semper intelligitur, quia materia grauis reputatur partem integram Sacramentum omittere. Et ideò si modica esset iniuncta penitentia, & penitens illam culpabiliter non implet, lethalius peccare iudico, ductus ex principiis intrinsicis, cum truncum & defestibile reddat Sacramentum, quod graue quid est: sicut enim ille, cui impositum esset sub Penitentia vnam tantum salutationem Angelicam recitare, & nollet acceptare absque causa absoluendus non esset, vt indispotus renuens integrare Sacramentum; eodem modo nolens implere iniunctam Orationem Angelicam mortaliter peccabit, cum nolit implere illam obligationem, quam sub mortali acceptauit; & quamuis Oratio Angelica secundum naturam orationis materia modica sit, secundum quòd materia & pars constituitur sacramenti Penitentiae; grauis est reputanda, sicut deglutire aqua guttam secundum se quid modicum sit; at post illius sumptionem Eucharistiam sumere quid graue est, eo quòd præceptum pronuncietur de non lumendo Eucharistiam post sumptionem cibi, aut potus, quantumuis exigui, & graue semper præceptum violatur, & in re graui, videlicet irregularitatis Sacramenti, sicut simonia crimen mortale erit rem spirituale vendere etiam exiguo pretio. Ita Sancius loco citato. Igitur per illum omittere penitentiam leuem impositam à Confessario, semper erit peccatum mortale.

2. Sed communiter contrarium docent DD. asserentes non implentem leuem penitentiam pro solis venialibus, vel mortalibus iam confessis delinquere tantum venialiter, quia quamuis integritas Sacramenti non seruetur, tamen est in re valde extrinseca, & secundaria, & quid leue reputatur ex hac parte Sacramentum non integrare. Et ita tenet Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 18. sect. 7. n. 5. Coninch. de Sacram. disp. 20. n. 80. Reginaldus tom. 1. lib. 7. n. 77. Henriquez lib. 5. cap. 20. n. 4. in gloss. lit. M. & alij. Vnde etiam ad dubium propositum in titulo resolutionis negatiuam sententiam docet Merolla tom. 2. disp. 4. c. 3. dub. 25. n. 283. asserens non posse Confessarium imponere penitentiam leuem sub mortali.

infra ex do-
ctrina Re-
sol. 11. §. 2.
cursum pro
pe sine veri-
tate. & in
Ref. 18. §.
Nota hic &
Ref. 31. §.
Quarto se-
cundo.

hoc esset, eleuarentur etiam ad eum effectum merita
Beate Virginis, omnium Sanctorum, & Sancta-
rum, quorum ibi etiam fit mentio. Quare debemus
fateri illam esse meram deprecationem, sicut & ver-
ba precedentia. *Miserere tui*, &c. Et quidem ex
se videtur esse parum credibile, quod per illa ver-
ba generalia, omnia opera penitentis maneat Sacra-
mentalia. Quam absurditatem vt vitaret Suarez
sect. 6. in fine, aduertit illam virtutem extendi solum
ad satisfaciendum pro peccatis in illa confessio-
ne confessis: quia de illis tantum fertur iudicium,
atque adeo postquam illa fuerint plene remissa, ille
cessabit effectus. Sed hæc limitatio adhuc non tol-
lit omnino difficultatem; quia licet postea ex defe-
ctu indigentia illa opera vteriora non causent rem-
issionem pœnæ, adhuc verè sunt pars Sacramen-
ti: sicut si alicui, qui nullam pœnam debet, impo-
natur vnum ieiunium, verè illud erit pars Sacra-
menti penitentia. Vnde non videtur probabilis
doctrina aliquorum, quos affert Diana *tom. 2. tract.*

Quæ hic est
Ref. antec-
dens.

4. de Sacrament. *resol. 97.* qui excusant à peccato
Confessarios, leues penitentias imponentes pro
grauissimis peccatis, quando addunt in fine verba
illa, *Quidquid boni feceris*, &c. Certè si hæc do-
ctrina vera esset, frustra Tridentinum verba illa
grauissima vsurpasset *sess. 14. cap. 8.* ad deterrendos
Confessarios. Debent ergo Sacerdotes Domini,
quantum spiritus & prudentia suggesserit, pro qua-
litate criminum, & penitentium facultate; saluta-
res & conuenientes satisfactiones iniungere; ne si
fortè peccatis conueniant, & indulgentius cum
penitentibus agant, leuissima quædam opera pro
grauissimis delictis iniungendo, alienorum peccato-
rum participes efficiantur. Certè hoc ingens peri-
culum vno verbo addito vitatur dicendo: *Quidquid
boni feceris*, &c. Quem Sacerdotum vsum proferen-
di illa verba Concilium non ignorabat: non ergo
videtur in praxi vilo modo admittenda illatio illa.
Hucvlque Pater Lugo.

2. Non desinam tamen hic adnotare notissimè
affirmatiuam sententiam docere ex eadem Societate
Stephanum Banny in *Theolog. Moral. part. 1. tract.*
4. *quæst. 11.* vbi sic ait: Sunt multæ causæ, ob quas
leuior penitentia, quam deceret, iniungi possit, vt
iniunctio bonorum omnium; quæ per se aut alium
penitens facturus creditur, quæ quoniam multa sunt,
& copiosa, sicut & mala, quæ quis sustinet: ob
eam causam Confessarios excusari à peccato, cum
penitentias istis minores imperant. Dices opera
bona penitentia iniuncta vicem habere non posse,
nisi fuerint imperata in eam rem à Confessario:
at talis imperij nulla fit hic mentio. Responden-
dum iniunctionem esse duplicem: puram vnam &
absolutam; hypotheticam aliam: fit illa dum discre-
te ac clare præcipitur, vt pars Sacramentalis: alte-
ra, quæ est conditionata, fit cum Sacerdos ad nul-
lum quidem speciale opus penitentem obligat, ge-
neratim tamen per potestatem clauis applicat satis-
factioni peccatorum omne opus bonè factum, & faci-
endum à penitente qua applicatione Sacramenta-
li, habent illa bona sic generatim sumpta, vt sint
magis satisfactoria, quam quæ sponte sunt suscepta,
illa enim sunt Sacramentalia ex applicatione Con-
fessarij vim habentia Sacramentalis satisfactionis:
ista, id est, voluntate propria, ac ex deuotione fa-
cta, aut facienda, nequaquam: quare facile culpæ
non est vllius arguendus Confessarius, cum pauca
quædam, eaque toleratu facilia ad expiationem pœ-
næ pro peccatis committit penitenti præscribit.
Eminuero quod ad æqualitatem deest inter vtrum-
que videtur suppleri posse per ea bona, quæ vt plu-
rimum sunt à singulis, vel mala quæ eisdem subeunt,

maximè si sunt in satisfactionem imposita: quæ est
sunt vera, seque Sacerdos cupere iudicet, vt bona
penitentis omnia sint ei loco penitentia his ver-
bis; *Passio Domini nostri Iesu Christi, & merita San-
ctorum omnium, quidquid boni feceris & mali susti-
neris, sint tibi in remissionem peccatorum, & augmen-
tum gratia, Amen.* Tamen vt ei bonè vertat, quid-
quid vnquam egit, aut pertulit, expedit ad eius spi-
rituale commodum, exaggeratiùs hæc illi, ac clariùs
à Confessario penitentia nomine indici. Et hæc
omnia docet Banny, vbi supra. Alij verò magis ad-
herendum esse negatiue sententia existimant; licet
ego affirmatiuam cum aliquibus Doctoribus probabi-
liter adhaerescam in 3. *part. tr. 4. resol. 97.* quicquid ali-
qui garriant, fateor tamen negatiuam sententiam esse
probabiliorem.

RESOL. IX.

An Confessarius possit minere penitentiam pro ma-
gnis peccatis, si post eorum absolutionem addeat clau-
sulam: *Quidquid boni feceris*?

Et inferatur omnia opera bona Confesso iniuncta, etiam
quæ facturus est in peccato, operari ex opere operato
meritorum Christi remissionem pœnæ temporalis ex
peccatis confessis, & remissis.

Et docetur commutationem penitentia posse fieri à
Confessario extra confessionem sacramentalem, etiam
à secundo Confessario.

Et explanatur, quod Pontifex, vel Episcopus potest
commutare sacramentalem penitentiam extra in-
dicium sacramentale per applicationem Indul-
gentia.

Et aduertitur, quod penitens satisfacit penitentia de-
danda elemosina, dando illam pauperi, fratribus, aut
aus indigentibus, & si teneatur aliter illis sub-
uenire.

Et obseruatur, quod cui integrum Rosarium (ex tri-
bus enim partibus constat) iniunctum est in pe-
nitentiam, satisfacit recitando tribus diebus, singu-
lis singulas partes.

Item penitens impotens ad implendam penitentiam
ieiunij in pane, & aqua non tenetur ieiunare modo
consueto Ecclesie.

Et an cui iniunctum est, vt quotidie per annum, men-
sem, vel hebdomadam Psalmos, vel Coronam re-
citet, &c. satisfacit, si vno, duobus vel tribus die-
bus hæc recitet simul?

Et tandem aduertitur, quod non est deneganda abs-
olutio penitenti, qui nollet acceptare penitentiam pro
peccatis confessis nisi leuem, & exiguam, secus
vero si nullam: Ex *part. 9. tr. 9. & Misc. 4. Rel. 5.*
aliàs 54.

§. 1. Negatiuè nominatim contra me respondet
eminentissimus Lugo, cui adde Tamme-
rum in 3. *part. tom. 4. quæst. 94. art. 2. dub. 1. n. 10.* Co-
ninch de *Sacram. disp. 10. dub. 8. num. 94.* Calstrum
Palauum *tom. 4. tractat. 2. 3. disput. unica, punct. 2. 1. §. 3.*
num. 3. & alios, negantes ea verba communia: quid-
quid boni feceris, &c. efficacia esse, vt omnia opera
bona, postmodum facta ex opere operato, remittant
pœnas pro peccatis debitas. Nam ex vi illorum ver-
borum non designantur opera in satisfactionem ex
opere operato, sed oratur Deus, vt taliter fiant, vt in
satisfactionem peccatorum deferantur. Tum quia in
communi designantur, quæ designatio obligati-
apta non est. Si enim peccatum in communi non li-
cet pro materia huius Sacramenti constituere, nisi in
casu raro, & extraordinario; neque etiam satisfactio-
nem in communi licebit. Tum quia æquè designantur